പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 6 (ഉത്തരഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 125

http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org//sa.wikisource.org/s/xr4

ഋഷയ ഊചുഃ.

സൂതസൂത മഹാഭാഗ ത്വയാ ലോകഹിതൈഷിണാ .

കഥിതം കാർതികാഖ്യാനം ഭുക്തിമുക്തിപ്രദായകമ് 1.

അധുനാ മാഘമാഹാത്മ്യം വദ നോ ലോമഹർഷണേ .

ശ്രുതേന യേന ലോകാനാം സംശയഃ ക്ഷീയതേ മഹാൻ 2.

പുരാ കേന മഹാഭാഗ ലോകേऽസ്മിൻസംപ്രകാശിതമ് .

മാഘസ്നാനസ്യ മാഹാത്മ്യം സേതിഹാസം തദാദിശ 3.

സൂത ഉവാച.

സാധുസാധു മുനിശ്രേഷ്ഠാ യൂയം കൃഷ്ണപരായണാഃ .

യത്പൃച്ഛഥ മുദായുക്താ ഭക്ത്യാ കൃഷ്ണകഥാ മുഹുഃ 4.

കഥയിഷ്യാമി മാഘസ്യ മാഹാത്മ്യം പുണ്യവർധനമ് .

പാപഘ്നം ശൃണ്വതാം പുംസാം സ്നാതാനാം ചാരുണോദയേ 5.

ഏകദാപാർവതീ വിപ്രാഃ ശംകരം ലോകശംകരമ് .

പപ്രച്ഛ വിനയോപേതാ സ്പൃഷ്ട്വാ തച്ചരണാംബുജമ് 6.

പാർവത്യുവാച.

ദേവദേവ മഹാദേവ ഭക്താനാമഭയപ്രദ .

പ്രസീദ നാഥ വിശ്വേശ യത്പൃച്ഛേ തദ്വദാധുനാ 7.

ശ്രുതാ നാനാവിധാ ധർമാസ്ത്വത്തഃ പൂർവം മയാ വിഭോ .

അധുനാ ശ്രോതുമിച്ഛാമി മാഹാത്മ്യം മാഘജം വദ 8.

തത്തു കേന പുരാ ചീർണം കോ വിധിഃ കാ ച ദേവതാ .

തത്സർവം വിസ്തരാദ്ബ്രൂഹി യതസ്ത്വം ഭക്തവത്സലഃ 9.

മഹേശ ഉവാച.

അധ്വരാദ്വഭൃഥസ്നാത ഋഷിഭിഃ കൃതമംഗലഃ .

പൂജിതോ നാഗരൈഃ സർവൈഃ സ്വപുരാന്നിർഗതോ ബഹിഃ 10.

ദിലീപോ ഭൂഭൃതാം ശ്രേഷ്ഠോ മൃഗയാരസികോ നൃപഃ .

കൗതൂഹലസമാവിഷ്ട ആഖേടവ്യൂഹസംവൃതഃ 11.

ഉപാനദ്ഗൂഢപാദസ്തു നീലോഷ്ണീഷ ഉരച്ഛദീ .

ബദ്ധഗോധാംഗുലിത്രാണോ ധനുഷ്പാണിഃ സരീസൃപഃ 12.

ബദ്ധക്ഷുദ്രാസിധാനുഷ്കൈസ്തഥാഭൂതൈശ്ച പത്തിഭിഃ .

ഗാംധാരേഷു സുരമ്യേഷു വനേഷു വിപുലേഷു ച 13.

ഉല്ലംഘിതമഹാസ്രോതാ യുവാ പംചാസ്യവിക്രമഃ .

മുദാ ക്രീഡതി തൈഃ സാർദ്ധം കുംജേഷു മൃഗയന്മൃഗാൻ 14.

ഹന്യതാം ഹന്യതാമേഷ മൃഗോ വൈഷ പലായതേ .

ഇതി ജല്പൻസ്വഭൃത്യേഷു സ്വയമുത്പത്യ ഹംതി ച 15.

ഇതസ്തതഃ പുനര്യാതി ക്വചിത്പശ്യന്വനസ്ഥലീമ് .

വിടപോഡ്ഡീനസംത്രസ്ത ലീന കേകികുലാകുലാമ് 16.

ഹരിണീഗണവിത്രസ്താം ധാവച്ഛാവകദിങ്മുഖാമ് .

ക്വചിത്ഫേരവഫേത്കാരതാരാരാവവിഭീഷണാമ് 17.

ഖഡ്ഗയൂഥൈഃ ക്വചില്ലക്ഷ്മീം ദധാനാമിവ ദംതിനാമ് .

ക്വചിത്കോടരസംദഷ്ടോലൂകനാദവിനാദിനീമ് 18.

മൃഗാരിപദമുദ്രാഭിർമുദ്രിതാം ച ക്വചിത്ക്വചിത് .

ശാർദൂലനഖനിർഭിന്ന രോഹിദ്രക്താരുണാം ക്വചിത് 19.

പീവരസ്തനഭാരാർത സുസ്നിഗ്ധമഹിഷീഗണൈഃ .

അവരോധാജിരക്ഷോണീം സൂചയംതീ മനഃ ക്വചിത് 20.

ക്വചിദ്വൃക്ഷഘനച്ഛന്നാം വന്യപുഷ്പസുഗംധിനീമ് .

ക്വചില്ലതാഗൃഹദ്വാരാം ഭൃംഗശബ്ദസുശോഭനാമ് 21.

അർധനിഃസൃതനിർമോക നാഗഭീമബൃഹദ്വിലാമ് .

ബിലേഷു ലീനാജഗരൈർഭീമാം നിർമോകസർപിണീമ് 22.

ക്വചിദ്ദാവാനലജ്വാലാം ശിലാജ്യോതിഃ സുശോഭനാമ് .

ഫൂത്കാരശബ്ദസംപൂർണാം മൃഗവ്യാഘ്രസമാകുലാമ് 23.

പ്രവിമുംചഞ്ഛരുനാം യൂഥം ശശകേഷു ക്വചിത്ക്വചിത് .

പല്വലേഷു ച വിശ്രമ്യ പുനര്യാതി വനാന്തരമ് 24.

ഏവം വ്രജതി രാജേന്ദ്രേ വ്യാധവർഗേ ച വൽഗതി .

കുർവൻകോലാഹലം തത്ര സാരംഗോ നിർഗതോ വനാത് 25.

സ്ഫാലവേഗക്രമാക്രാംത ദുർഗമാർഗമഹീതലഃ .

കദാചിദ്ഗഗനാരൂഢഃ കദാചിദ്ഭൂമിഗോചരഃ 26.

വക്രസ്രോതോഽതിഗംഭീരം കണ്ടകദ്രുമസംകുലമ് .

പ്രവിഷ്ടോ വിഷമാരണ്യം രാജാഽസൗ തത്പദാനുഗഃ 27.

ദൂരാദ്ദൂരതരം ഗത്വാ ദേശാദ്ദേശം ച നിർജനമ് .

മൃഗാദർശനസംരമ്ഭ സംശുഷ്കഗലകന്ധരഃ 28.

താമ്രതാലുമുഖഃ സ്വിന്നഃ ശ്രാംതപത്തിഃ സ്ഖലദ്ധ്വനിഃ .

അതീത്യ ദീർഘമാർഗാൻസ തൃഷാർതോ മധ്യഗേ രവൗ 29.

ദദർശാഗ്രേ തു കാസാരം സ്പർധയംതമപാംപതിമ് .

ഘനപാദപതീരസ്ഥം സുതീർഥം വിമലം ശുഭമ് 30.

വിശാലം വികചാംഭോജം മധുമത്തമധുവ്രതമ് .

പദ്മിനീപത്രപാലാശച്ഛന്നം മരകതൈരിവ 31.

സ്വച്ഛംദമുച്ഛലന്മത്സ്യം സ്വച്ഛം സാധുമനോ യഥാ .

ചലജ്ജലചരൈർമിശ്രം വീചിരാജിവിരാജിതമ് 32.

അംതർഗ്രാഹഗണക്രൂരം ഖലാനാമിവ മാനസമ് .

ക്വചിച്ഛൈവാലദുർഗമ്യം കൃപണസ്യൈവ മംദിരമ് .
നാനാവിഹങ്ഗസർവാർതിം ശമയംതം ദിവാനിശമ് 33.
ദാതാരമിവ സർവസ്യൈവരാപന്നാർതിപ്രണാശനമ് .
തർപയംതം നിജാംഭോഭിഃ ശ്വാപദാൻസ്വപിതൄനിവ 34.
ഹരംതം സർവസംതാപം ഹിമാംശുരിവ ചാഹ്നികമ് .
തം ദൃഷ്ട്വാഭൂദ്ഗതഗ്ലാനിശ്ചാതകോ ജലദം യഥാ 35.
തത്ര പീതജലോ രാജാ കൃതമാധ്യാഹ്നികക്രിയഃ .
ഭുക്ത്വാ ഖേടകമാംസാനി സഹായൈഃ സഹിതോ നൃപഃ 36.
ഉവാസ സരസസ്തീരേ സുരമ്യാം കഥയൻകഥാമ് .
തതഃ ശരാസനേ ബാണം കൃത്വാ രാത്രൗ സ്ഥിതസ്തരൗ 37.
വ്യാധാഃ സംധാനമാസ്ഥായ രുരുധുഃ കകുഭാം പഥഃ .
ഏവം സ്ഥിതേഷു വീരേഷു വനേ വിസ്താര്യ വാഗുരാമ് 38.
നിശാർധേ നിർഗതം യൂഥം സൂകരാണാം തടേ തടേ .
ചരിത്വാ സരസീകംദാൻപപാത വ്യാധസംകുലേ 39.
രാജ്ഞാ വിദ്ധാശ്ച തേ ക്രോഡാ വ്യാധൈശ്ച ബഹവോ ഹതാഃ .
ക്ഷണേനൈവ വരാഹാസ്തേ വിദ്ധാഃ പേതുർമഹീതലേ 40.
താന്ദൃഷ്ട്വാ തുമുലം നാദം വ്യാധാശ്ചക്രുഃ സുദർപിതാഃ .
ധാവംതഃ പ്രമുദായുക്താ മിലിതാ യത്ര ഭൂപതിഃ 41.
താനാദായ ഭടൈർഭൂയോ നിഃസൃതഃ സരസീതടാത് .
സ്വപുരം ഗംതുകാമോഽസൗ ദൃഷ്ടവാൻപഥി താപസമ് 42.
ബ്രാഹ്മണം വൃദ്ധഹാരീതം ശംഖചക്രസുശോഭിതമ് .
നിയമൈർദുഷ്കരൈരുഗ്രൈഃ പരിക്ഷീണകലേവരമ് 43.
അസ്ഥിശേഷം മഹദ്ദാംതം വിസ്ഫുരത്കർകശത്വചമ് .
ദധാനം ഹാരിണം ചർമ വസാനം മൃദുവൽകലമ് 44.
കുർവാണം നൈഗമം ജാപ്യം നഖലോമജടാധരമ് .
തം വനാശ്രമിണം ദൃഷ്ട്വാ മാർഗം ദത്ത്വാ സസംഭ്രമഃ 45.

പ്രണമ്യ ശിരസാ രാജാ കൃതപദ്മാംജലിസ്ഥിതഃ .

അഥ ചൈനമലംകാരൈർദ്വിജോ നിശ്ചിത്യ ഭൂമിപമ് 46.

ഉവാച ശ്രേയസേ ഹേതോഃ പരോപകൃതിവാംച്ഛയാ .

കിമർഥം ഗമ്യതേ രാജൻകാലേ പുണ്യതമേ ശുഭേ 47.

മാഘമാസേ വിഹായൈവ പ്രാതഃസ്നാനം സരോവരേ .

പ്രത്യുവാച തതോ രാജാ നാഹം ജാനേ ദ്വിജോത്തമ 48.

മാഘസ്നാനഫലം കീദൃക്തന്മേ കഥയ വിസ്തരാത് .

ഇതി ഭൂപവചഃ ശ്രുത്വാ പ്രാഹ വൈഖാനസോ മുനിഃ 49.

ഭഗവാന്ദ്യുമണിഃ ശീഘ്രമഭ്യുദേതി തമോപഹാ .

സ്നാനകാലോഽയമസ്മാകം ന കഥാഽവസരോ നൃപ 6.125.50.

സ്നാത്വാ ഗച്ഛ വസിഷ്ഠം തം പൃച്ഛസ്വ സ്വകുലപ്രഭുമ് .

ഇത്യുക്ത്വാ താപസോ മൗനീ പ്രാതഃസ്നാനായ നിർഗതഃ 51.

പ്രത്യാവൃത്യ ദിലീപോഽപി തത്ര സ്നാത്വാ യഥാവിധി .

പുനഃ സ്വനഗരീം വീരോ ഗതോഽസൗ ഹർഷപൂരിതഃ 52.

അന്തഃപുരേ നിവേദ്യാഥ വാനപ്രസ്ഥകഥാം പുനഃ .

ശ്വേതാശ്വരഥമാരുഹ്യ സുശ്വേതച്ഛത്രചാമരഃ 53.

സാലംകാരഃ സുവാസാശ്ച സംവൃത്തോ മംത്രിഭിഃ സഹ .

ജയശബ്ദാൻപുനഃ ശൃണ്വൻസ്തുതോ മാഗധബംദിഭിഃ 54.

വസിഷ്ഠസ്യാശ്രമം യാത ഋഷിവാക്യമനുസ്മരൻ .

തത്രൈവ നത്വാ ബ്രഹ്മർഷിം വിനയാചാരപൂർവകമ് 55.

ദത്താസനോ ഗൃഹീതാർഘ്യ ആശീർഭിഃ സമലംകൃതഃ .

സാനംദം മുനിനാ പൃഷ്ടഃ കുശലം ഭൂപതിര്യദാ 56.

തദാബ്രവീദ്വചോ രാജാ ഹർഷയന്മുനിമാനസമ് .

സോഽപി വൈഖാനസേനോക്തം പപ്രച്ഛ മധുരാകൃതിഃ 57.

ദിലീപ ഉവാച.

ഭഗവംസ്ത്വത്പ്രസാദേന ശ്രുതാ വിസ്തരതോ മയാ .

ആചാരോ ദംഡനീതിശ്ച രാജധർമാശ്ച യേ പരേ 58.

ചതുർണാമപി വർണാനാമാശ്രമാണാം ച യാഃ ക്രിയാഃ .

ദാനാനി തദ്വിധാനാനി യജ്ഞാശ്ച വിധയസ്തഥാ 59.

വ്രതാനി തത്പ്രദിഷ്ടാനി വിഷ്ണോരാരാധനം തഥാ .

അധുനാ ശ്രോതുമിച്ഛാമി മാഘസ്നാനേ ച യത്ഫലമ് .

വിധേയം യദ്വിധാനേന തന്മേ ബ്രഹ്മന്മുനേ വദ 60.

വസിഷ്ഠ ഉവാച.

സമ്യഗുക്തം പരം ശ്രേയോ ലോകത്രയഹിതാവഹമ് .

നിർമലീകരണം തേന മുനിനാ വനവാസിനാ 61.

കടാക്ഷൈഃ കാമിനീനാം തേ പ്രത്യാസന്നമഖംഡിതാഃ .

കാമയംതേ മൃഗാർകേ തേ സ്രോതസി സ്നാതുമേവ ച 62.

വിനാ വഹ്നിം വിനാ യജ്ഞമിഷ്ടാപൂർതം വിനാ പ്രിയേ .

വാംച്ഛംതി സദ്ഗതിം സ്നാതും പ്രാതർമാഘേ ബഹിർജലേ 63.

ഗോഭൂഹിരണ്യമാണിക്യ സ്വർണ ധേന്വാദികാനി യേ .

അദത്ത്വേച്ഛംതി ചൈകാർണേ മാഘം സ്നാതാ നരാധിപ 64.

ത്രിഃസപ്താഹവ്രതൈഃ കൃച്ഛ്രൈഃ പരാകൈശ്ച നിജാം തനുമ് .

അശോഷ്യേച്ഛംതി യേ സ്വർഗം തപസി സ്നാംതു തേ സദാ 65.

ഹരേഃ പൂജാ ച വൈശാഖേ തപഃ പൂജാ ച കാർതികേ .

തപോഹോമസ്തഥാ ദാനം ത്രയം മാഘേ വിശിഷ്യതേ 66.

സാനുബംധോऽതിപര്യാസോ ധരാധീശോ ഭവേദ്ധ്രുവമ് .

കൈവല്യോത്പാദകാ ബുദ്ധി യയാ വാ ന ഭവേത്പുനഃ 67.

പദധ്യ്വാ വരിവസ്യാ സാ വിഹിതാ ദിവ്യലോചനൈഃ .

തദനന്നം തപോ ദാനം മാഘേമാസി നൃപോത്തമ 68.

സകാമോ വാ പ്രജ്ഞാ യേ വാ ഹരയേ തദ്വിനാപി വാ .

കായശുദ്ധിവ്രതീ ഭൂത്വാ ചതുർദ്ധാസ്നാനജം ഫലമ് 69.

നിരന്നാ അദിതിഃ സസ്നൗ മാഘേ ദ്വാദശവത്സരേ .

പുത്രാംശ്ച ദ്വാദശാദിത്യാൻലഭേ ത്രൈലോക്യദീപകാൻ 70.

സുഭഗാ രോഹിണീ മാഘാ ദാനശീലാത്വരുംധതീ .

ശചീ ച രൂപസംപന്നാ പ്രാസാദേ സപ്തഭൂമികേ 71.

വിമലീകൃതശോഭാഢ്യോ നർതകീ ലലിതാജിരേ .

ദ്വീപവർണസമുച്ഛിന്നേ രൂപവത്സ്ത്രീജനാകുലേ 72.

ഗീതവാദിത്രനിർഘോഷേ മംഗലാചാരശോഭിതേ .

വേദധ്വനിപവിത്രേ ച വിദ്വദ്ഭിപ്രൈരലംകൃതേ 73.

സുരാർചനരതേ രമ്യേ സദാതിഥിനിഷേവിതേ .

മുദിതാംസ്തേ വസംതീഹ യൈഃ സ്നാനം മകരേ രവൗ 74.

യൈർദത്തം ബഹു മാഘേ ച മുരാരിശ്ചാർചിതഃ സ്തുതഃ .

ഇഷ്ടവസ്തുപരിത്യാഗാന്നിയമസ്യ തു പാലനാത് 75.

ധർമസൂതിഃ സദാ മാഘഃ പാപമൂലം നികൃംതതി .

കാമമൂലഃ ഫലദ്വാരാ നിഷ്കാമോ ജ്ഞാനദഃ സദാ 76.

യേ ലോകാ ജ്ഞാനശീലാനാം യേ ലോകാ വിപിനൗകസാമ് .

യേ ലോകാ വിഷ്ണുഭക്താനാം തേ മാഘസ്നായിനാം സദാ 77.

ദേവലോകാന്നിവർതംതേ പുണ്യൈരന്യൈഃ പരംതപ .

കദാചിന്ന നിവർതംതേ മാഘസ്നാനരതാ നരാഃ 78.

മാഘേ സ്നാത്വാ തു യോ ധേനും ദദ്യാന്മർത്യഃ പയസ്വിനീമ് .

തസ്യാ യാവംതി രോമാണി സർവാംഗേ ച നൃപോത്തമ 79.

താവദ്വർഷസഹസ്രാണി സ്വർഗലോകേ മഹീയതേ .

മാഘസ്നാനം പ്രകുർവാണോ യോ ദദ്യാത്സഗുഡാംസ്തിലാൻ 80.

പാതകം തസ്യ പ്രക്ഷാല്യ നിർമലോ ഭാതി വൈ നരഃ .

സർവേഷാം ധാന്യരാശീനാം തിലാഃ പാപപ്രണാശനാഃ 81.

തസ്മാന്മാഘേ പ്രയത്നേന തിലാ ദേയാ നൃപോത്തമ .

മാഘസ്നാനം പ്രകുർവാണോ ദദ്യാദ്ബ്രാഹ്മണഭോജനമ് 82.

പിതൄൻസംതർപ്യ ശുദ്ധാത്മാ യാതി വിഷ്ണോഃ പരംപദമ് .

തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന മാഘോ ദാനേന നീയതേ 83.
അദാനം ന ക്ഷിപേന്മാഘം സർവദാ നൃപസത്തമ .
വിത്താനുസാരം ജ്ഞാത്വാ വൈ മാഘേ ദാനം സദാ ദദേത് 84.
മാഘസ്നാനം തു യഃ കുര്യാദുപാനഹകമംഡലൂൻ .
ദദാതി ബ്രാഹ്മണേഭ്യശ്ച സ സ്വർഗേ തിഷ്ഠതി ധ്രുവമ് 85.
മാഘസ്നാനമയം രാജൻകുർവാണസ്തപ ഉത്തമമ് .
ദാനം വിനാ ക്ഷിപേന്നൈവ ദാനാത്സ്വർഗമവാപ്യതേ 86.
ദാനേന പ്രാപ്യതേ സ്വർഗോ ദാനേന പ്രാപ്യതേ സുഖമ് .
ദാനേന ഹീയതേ പാപം മഹാപാതകജം നൃപ 87.
അദാനം ന തപോ ഭാതി ഹ്യസൂര്യം ഗഗനം യഥാ .
അസംതതികുലം യദ്വാദാചാരേണ വിനാ ഗൃഹമ് 88.
നാതഃ പരതരം കിംചിത്പവിത്രം പാപനാശനമ് .
വിദ്യാധരായ സംഗീതം ഭൃഗുണാ മണിപർവതേ 89.
രാജോവാച.
ബ്രഹ്മൻകദാ ഭൃഗുർവിപ്രോ നിജഗാദ മഹീധരേ .
തസ്മൈ ധർമോപദേശം ച കഥ്യതാം മേ കുതൂഹലാത് 90.
വസിഷ്ഠ ഉവാച.
ദ്വാദശാബ്ദം പുരാ രാജന്ന വവർഷ ബലാഹകഃ .
തേനോദ്വിഗ്നാഃ പ്രജാഃ ക്ഷീണാ ഗതാഃ സർവാ ദിശോ ദശ 91.
ഖിലീഭൂതേ തദാ മധ്യേ ഹിമവദ്വിംധ്യയോർനൃപ .
സ്വാഹാസ്വധാവഷട്കാരവേദാധ്യയനവർജിതേ 92.
സോപപ്ലവേ തദാ ലോകേ ലുപ്തധർമേ ച നിഷ്പ്രഭേ .
ഫലമൂലാന്നപാനീയ ശൂന്യേ വൈ ഭൂമിമംഡലേ 93.
വിംധ്യപാദതരുച്ഛന്ന രമ്യരേവാതടാശ്രമാത് .
സഹശിഷ്യൈശ്ച നിർഗമ്യ ഹിമാദ്രിം സ ഗതോ ഭൃഗുഃ 94.
തത്ര തിഷ്ഠതി കൈലാസഗിരേഃ പശ്ചിമതോ ഗിരിഃ .

മണികൂട ഇതി ഖ്യാതോ ഹേമരത്നശിലോച്ചയഃ 95.

അധോ്ധസ്ഫടികശ്വേതോ മധ്യേ നീലശിലോ ഗിരിഃ .

ഭൂതിഭിഃ സർവതഃ ശുക്ലോ നീലകംഠ ഇവാബഭൗ 96.

സർവത്രാസൗ നീലശിലോ ഹേമരേഖാംതരാംതരഃ .

സ്ഫുരദ്വിദ്യുല്ലതഃ കൃഷ്ണോ ജീമൂതഇവ രാജതേ 97.

മൂർധ്നി നീലശിലഃ ശൈല അധഃ കാംചനമേഖലഃ .

നാരായണ ഇവാഭാതി പരിവീത ഇവാംബരഃ 98.

അമേഖലാ സുനീലാഭോ മധ്യേ മധ്യേ സിതോപലഃ .

സതാരകമിവ വ്യോമ ശുശുഭേ സ മഹീധരഃ 99.

ലബ്ധ്വാത്മനസ്തനും ശുഭ്രാം ദീപ്തദിവ്യൗഷധീധരഃ .

ബഹുദ്യോതകരോ ഭാതി ദ്വിതീയ ഇവ ചംദ്രമാഃ 6.125.100.

അധിത്യകാസു സംഗീതൈഃ കിന്നരീണാം സകീചകൈഃ .

രംഭാപത്രപതാകാഭിഃ ശോഭതേ സ സദാ്ചലഃ 101.

ഹരിതോപലവൈദൂര്യ പദ്മരാഗശിതാശ്മനാമ് .

രുഗ്രശ്മിമംഡലൈഃ സോ്ഗ ഇംദ്രചാപൈരിവാവൃതഃ 102.

സർവധാതുമയൈർഹേമൈർനാനാരത്നൈഃ പ്രശോഭിതഃ .

സോ്ഗ്നിജ്വാലൈരിവാത്യുച്ചൈഃ ശൃംഗൈഃ സർവത്ര വേഷ്ടിതഃ 103.

തസ്യാഗത്യ നിതംബേഷു സതൃണാ സുശിലാസു ച .

വിദ്യാധര്യഃ പ്രദേവംതേ സ്വപതീൻകാമവിക്ലവാഃ 104.

നിരുദ്ധാംതർമരുന്മാർഗാ ജിതക്ലേശാ വിരാഗിണഃ .

ധ്യായംത്യഹർനിശം ബ്രഹ്മ രമ്യസാനുഗുഹാസു ച 105.

സാക്ഷസൂത്രകരാഃ സിദ്ധാ അർധോന്മീലിതലോചനാഃ .

ആരാധയംതി ഭൂതേശം സുംദരീഷു ദരീഷു ച 106.

മംദാരകുസുമാമോദ സുരഭീകൃതദിങ്മുഖഃ .

ഏഷ നിർഝരിണീ വാരി ഝംകാരമുഖരഃ സദാ 107.

ഉപത്യകാസു ഖേലദ്ഭിർവനസ്ഥൈഃ കലഭൈർഗജൈഃ .

കസ്തൂരീമൃഗയൂഥൈശ്ച ചാരുചിത്രമൃഗൈസ്തഥാ 108.

വിലസച്ചാമരീവൃംദൈർവിചിത്രൈഃ ശ്വാപദൈസ്തഥാ .

നദത്പാരാവതൈശ്ചൈവ ചകോരൈശ്ചാപി കോകിലൈഃ 109.

രാജഹംസമയൂരൈശ്ച സദാ രമ്യഃ സ പർവതഃ .

സേവ്യമാനഃ സദാ ദേവൈർഗുഹ്യകൈരപ്സരോഗണൈഃ 110.

രാജോവാച.

ബഹ്വാശ്ചര്യമയഃ ശൈലഃ സർവസിദ്ധിസമാശ്രയഃ .

ഭഗവൻകിയദുച്ഛ്രായഃ കിയദായാമവിസ്തരഃ 111.

ഋഷിരുവാച.

ഷട്ത്രിംശദ്യോജനോച്ഛ്രായോ മസ്തകേ ദശയോജനഃ .

ആയാമവിസ്തരാഭ്യാം സ മൂലേ ഷോഡശയോജനഃ 112.

ഹരിചംദനമംദാരചൂതരാജിവിരാജിതഃ .

ദേവദാരുദ്രുമാകീർണഃ സരലാർജുനശോഭിതഃ 113.

കാലാഗരുലവംഗൈശ്ച നികുംജൈശ്ച ലതാഗൃഹൈഃ .

വിരാജതേ ഗിരിശ്രേഷ്ഠഃ സദാ പുഷ്പഫലപ്രദഃ 114.

തം ദൃഷ്ട്വാ പർവതം രമ്യം തദാ ദുർഭിക്ഷപീഡിതഃ .

ഭൃഗുശ്ചകാര തത്രൈവ വസതിം ഹൃഷ്ടമാനസഃ 115.

തസ്മിന്മനോഹരേ ശൈലേ കംദരേഷു വനേഷു ച.

ചിരകാലം തപസ്തേപേ തപഃസു നിരതോ ഭൃഗുഃ .

ഏവം തിഷ്ഠതി രാജേംദ്ര ദ്വിജേ സ്വാശ്രമവാസിനി 116.

അവതീര്യാഗതൗ ശൈലാദ്വ്യൗ വിദ്യാധരദംപതീ .

സമാഗമ്യ മുനിം നത്വാ സ്ഥിതൗ താവതിദുഃഖിതൗ 117.

തഥാവിധൗ ച തൗ ദൃഷ്ട്വാ മംജുവാക്യം ദ്വിജോഽബ്രവീത് .

വദ വിദ്യാധര പ്രീത്യാ യുവാം കിമതിദുഃഖിതൗ 118.

ശ്രുത്വാ തസ്യ മുനേർവാക്യം പ്രാഹ വിദ്യാധരോ ദ്വിജമ് .

ശ്രൂയതാം താപസശ്രേഷ്ഠ മമ ദുഃഖസ്യ കാരണമ് 119.

സുകൃതസ്യ ഫലം പ്രാപ്യ പ്രാപ്തോഽസ്മി ത്രിദശാലയമ് .

ലബ്ധ്വാഽപി ദേവതാദേഹം മുഖം വ്യാഘ്രസ്യ മേഽഭവത് 120.

ന ജാനേ കർമണഃ കസ്യ വിപാകോഽയമുപസ്ഥിതഃ .

ഇതി സംസ്മൃത്യ സംസ്മൃത്യ ന ലേഭേ ശർമ മേ മനഃ 121.

അന്യച്ച ശ്രൂയതാം വിപ്ര യേന മേ ഹ്യാകുലം മനഃ .

ജായേയം മമ കല്യാണീ മധുവാണീ സുരൂപിണീ 122.

നൃത്യഗീതകലാഭിജ്ഞാ സർവസദ്ഗുണശാലിനീ .

യസ്മിൻകാലേ കുമാരീയം തദാ ചാഽമലയാനയാ 123.

വിപംചീം പരിവാദിന്യാ തംത്രീഭിഃ സപ്തഭിർഭൃശമ് .

വീണാവാദരസാഭിജ്ഞസ്തോഷിതോ നാരദോ മുനിഃ 124.

മുഗ്ധഭാവേപി ഗായംത്യാ ത്വനയാ രക്തകംഠയാ .

വിചിത്രസ്വരനാദജ്ഞോ ദേവരാജോഽപി തോഷിതഃ 125.

അസ്യാഃ കൗതുകഭിന്നാംഗ്യാ വാദയംത്യാ വിപംചികാമ് .

നാനാവക്രഗതിസ്നിഗ്ധം ശ്രുത്വാ തം പംചമധ്വനിമ് 126.

തുതോഷോദ്ഭിന്നരോമാംചോ ധുന്വന്മൗലി മഹേശ്വരഃ .

ശീലൗദാര്യഗുണഗ്രാമരൂപയൗവനസംപദാ 127.

നാനയാ സദൃശീ നാകേ കാചിദസ്തി നിതംബിനീ .

ക്വേയം ദേവമുഖീ രാമാ ക്വാഹം വ്യാഘ്രമുഖഃ പുമാൻ 128.

ഇതി ബ്രഹ്മൻസദാചിംത്യ ദഹ്യാമി ഹൃദി സർവദാ .

ഇതി വിദ്യാധരപ്രോക്തം ശ്രുത്വാ ചേക്ഷ്വാകുനംദനഃ 129.

ത്രികാലജ്ഞോ ഭൃഗുഃ പ്രാഹ പ്രഹസന്ദിവ്യലോചനഃ .

ശൃണു വിദ്യാധരശ്രേഷ്ഠ വിചിത്രം കർമണാം ഫലമ് 130.

പ്രാപ്യ പ്രാജ്ഞാ ന മുഹ്യംതി മുഹ്യംത്യജ്ഞാനചേതസഃ .

മക്ഷികാപദമാത്രം തു യഥാ ഹി വിഷമം വിഷമ് 131.

ക്രിയാത്വവിഹിതാല്പാപി വിപാകേ ദാരുണാ തഥാ .

ഉപോഷ്യൈകാദശീം മാഘേ തൈലാഭ്യംഗഃ കൃതസ്ത്വയാ 132.

ദ്വാദശ്യാം പ്രാഗ്ഭവേ ദേഹേ തേന വ്യാഘ്രമുഖോഭവാൻ .

ഉപോഷ്യൈകാദശീം പുണ്യാം ദ്വാദശ്യാം തൈലസേവനാത് 133.

കുരൂപം പ്രാപ്തവാന്ദേഹം പുരാഹ്യേവം പുരൂരവാഃ .

ദൃഷ്ട്വാത്മനഃ കുകായം സ തേന ദുഃഖേന ദുഃഖിതഃ 134.

ഗിരിരാജം സമാഗമ്യ ദേവതാസരസസ്തടേ .

സ്ഥിത്വാ ച പരമപ്രീത്യാ ശുചിഃ സ്നാതഃ കുശാസനേ 135.

നവനീലഘനശ്യാമം നലിനായതലോചനമ് .

ശംഖചക്രഗദാപദ്മധരം പീതാംബരാവൃതമ് 136.

കൗസ്തുഭേന വിരാജംതം വനമാലാധരം ഹരിമ് .

ചിംതയൻഹൃദയേ രാജാ നിഗ്രഹീതാഖിലേംദ്രിയഃ 137.

മാസത്രയം നിരാഹാരസ്തപസ്തേപേ സുദാരുണമ് .

അല്പേന തപസാ തുഷ്ടഃ സപ്തജന്മകൃതാർചനഃ 138.

സംസ്മരംസ്തസ്യ ഭൂപസ്യ തദാ പ്രാദുരഭൂത്സ്വയമ് .

മാഘസ്യ ശുക്ലപക്ഷേ തു ദ്വാദശ്യാം മകരേ രവൗ 139.

ശംഖാദ്ഭിരഭിഷിച്യാശു മുദാ തം ചക്രവർതിനമ് .

വാസുദേവോ ദദൗ തസ്മൈ സ്മാരയംസ്തൈലചേഷ്ടിതമ് 140.

അതീവ സുംദരം രൂപം കമനീയം മനോഹരമ് .

യേന തം ചകമേ ദേവീ ഉർവശീ ദേവനായികാ 141.

ഇത്ഥം ലബ്ധവരോ രാജാ കൃതകൃത്യഃ പുരം ഗതഃ .

ഇതി കർമഗതിം ജ്ഞാത്വാ കിം വിദ്യാധര ഖിദ്യതേ 142.

ഭവാൻപരിജിഹീർഷുശ്ചേദ്ദാനവസ്യ വിരൂപതാമ് .

ശീഘ്രം മദ്വചനാദേവ പ്രാചീനാഘവിനാശനമ് 143.

മാഘമാസേ കുരു സ്നാനം മണികൂടനദീജലേ .

മുനിസിദ്ധസുരൈർജുഷ്ടേ കഥയിഷ്യാമി തദ്വിധിമ് 144.

തവഭാഗ്യവശാന്മാഘോ നികടഃ പംചമേഽഹനി .

പൗഷസ്യൈകാദശീം ശുക്ലാമാരഭ്യ സ്ഥംഡിലേശയഃ 145.

മാസമേകം നിരാഹാരസ്ത്രികാലം സ്നാനമാചര .

ത്രികാലമർചയന്വിഷ്ണും ത്യക്തഭോഗോ ജിതേംദ്രിയഃ 146.

മാഘസ്യൈകാദശീശുക്ലാ യാവദ്വിദ്യാധരോത്തമ .

തതോ നിർദഗ്ധപാപം ത്വാം ദ്വാദശ്യാം പുണ്യവാസരേ 147.

അഭിഷിച്യ ശിവൈസ്തോയൈർമംത്രപൂതൈരഹം സുര .

കാമവക്ത്രോപമം വക്ത്രം കരിഷ്യാമി തവാനഘ 148.

ദേവതാവദനോഭൂത്വാ ത്വം വിദ്യാധരസത്തമ .

അനയാ വരവർണിന്യാ സാർദ്ധം ക്രീഡ യഥാസുഖമ് 149.

ജ്ഞാതമാഘപ്രഭാവസ്ത്വം മാഘസ്നാനം സദാ കുരു .

യഥാമനോരഥാവാപ്തിർജായതേ തവ സർവദാ 6.125.150.

ഇത്യുക്തം ഭൃഗുണാ തസ്മൈ സർവജ്ഞേന മഹാത്മനാ .

വിദ്യാധരായ രാജേംദ്ര പുനർഗാഥാ ഉദാഹൃതാ 151.

മാഘസ്നാനൈർവിപന്നാശ മാഘസ്നാനൈരഘക്ഷയഃ .

സർവയജ്ഞാധികോ മാഘഃ സർവദാനഫലപ്രദഃ 152.

മാഘോ ഗർജതി യജ്ഞേഭ്യോ മാഘോ യോഗാച്ച ഗർജതി .

തീവ്രാച്ച തപസോ മാഘോ ഭോ വിദ്യാധര ഗർജതി 153.

പുഷ്കരേ ച കുരുക്ഷേത്രേ ബ്രഹ്മാവർതേ പൃഥൂദകേ .

അവിമുക്തേ പ്രയാഗേ ച ഗംഗാസാഗരസംഗമേ 154.

യത്ഫലം ദശഭിർവർഷൈഃ പ്രാപ്യതേ നിയമൈർനരൈഃ .

തത്ഫലം പ്രാപ്യതേ മാഘേ ത്ര്യഹസ്നാനാന്ന സംശയഃ 155.

സ്വർഗലോകേ ചിരം രാഗോ യേഷാം മനസി വർതതേ .

യത്ര ക്വാപി ജലേ തൈസ്തു സ്നാതവ്യം മകരേ രവൗ 156.

ആയുരാരോഗ്യസംപത്തിരൂപസൗഭാഗ്യതാ ഗുണാഃ .

യേഷാം മനോരഥസ്തൈസ്തു ന ത്യാജ്യം മാഘമജ്ജനമ് 157.

യേ ച ബിഭ്യംതി നരകാദ്യേ ദരിദ്രാച്ച സംചിതാത് .

സർവഥാ തൈഃ പ്രയത്നേന മാഘേ കാര്യം നിമജ്ജനമ് 158.

ദാരിദ്ര്യ പാപദൗർഭാഗ്യ പംകപ്രക്ഷാലനായ ച .

മാഘസ്നാനാന്ന ചാന്യോഽസ്തി ഉപായോ രാജസത്തമ 159.

ശ്രദ്ധാഹീനാനി കർമാണി തഥാത്യല്പഫലാനി വൈ .

ഫലം ദദാതി സംപൂർണം മാഘസ്നാനം യഥാ തഥാ 160.

അകാമോ വാ സകാമോ വാ യത്ര ക്വാപി ബഹിർജലേ .

ഇഹാമുത്ര ച ദുഃഖാനി മാഘസ്നായീ ന വിംദതി 161.

പക്ഷദ്വയേ യഥാ ചംദ്രോ വർദ്ധതേ ക്ഷീയതേ തഥാ .

പാതകം ക്ഷീയതേ മാഘേ പുണ്യരാശിശ്ച വർധതേ 162.

യഥാ ച ഖന്യാ ജായംതേ രത്നാനി വിവിധാനി ച .

സ്നാനാത്പുണ്യാനി ജായംതേ നരാണാം മാഘതസ്തഥാ 163.

കാമധേനുര്യഥാ കാമം ചിംതാമണിസ്തു ചിംതിതമ് .

മാഘസ്നാനം ദദാതീഹ തദ്വത്സർവാന്മനോരഥാൻ 164.

കൃതേ തപഃ പരം ജ്ഞാനം ത്രേതായാം യജനം തഥാ .

ദ്വാപരേ തു കലൗ ജ്ഞാനം മാഘഃ സർവയുഗേഷു ച 165.

സർവേഷാമേവ വർണാനാമാശ്രമാണാം ച ഭൂപതേ .

മാഘസ്നാനം തു ധർമസ്യ ധാരാഭിരഭിവർഷതി 166.

വസിഷ്ഠ ഉവാച.

ഇതി വാക്യം ഭൃഗോഃ ശ്രുത്വാ തസ്മിന്നേവാശ്രമേ സുരഃ .

സഹൈവ ഭൃഗുണാ മാഘേ ഗിരൗ നിർഝരിണീ തടേ 167.

യഥോക്തവിധിനാ സ്നാനമകരോദ്ഭാര്യയാ സഹ .

ഭൃഗോരനുഗ്രഹാത്സോഽഥ സംപ്രാപ്യ മനസേപ്സിതമ് 168.

ദേവതാവദനോ ഭൂത്വാ മുമുദേ മണിപർവതേ .

ആജഗാമ ഭൃഗുർവിധ്യം തമനുഗ്രാഹ്യ ഹർഷിതഃ 169.

മണിമയഗിരിരാജേ സ്നാനമാത്രേണ മാഘേ മദനവദനരൂപസ്തത്ര വിദ്യാധരോഽഭൂത് .

ക്ഷപിതനിയമദേഹോ വിംധ്യപാദാവതീർണോ ഭൃഗുരപി സഹശിഷ്യൈരാജഗാമാഥ

രേവാമ് 170.

അഖിലഭുവനസാരം മാഘമാഹാത്മ്യമേതദ്ദ്വിജവരഭൃഗുണോക്തം ഭൂപവിദ്യാധരായ .
വിവിധഫലവിചിത്രം യഃ ശൃണോതീഹ നിത്യം
രുചിരസകലകാമാന്ദേവവത്പ്രാപ്നുയാത്സഃ 171.

ഇതി ശ്രീപാദ്മേ മഹാപുരാണേ പംചപംചാശത്സാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാമുത്തരഖംഡേ മാഘമാഹാത്മ്യേ വസിഷ്ഠദിലീപസംവാദേ പംചവിംശത്യധികശതതമോഽധ്യായഃ 125.
